

værdi uden mangler. Kræver forbrugeren omlevering af en salgsgenstand af mindre værdi, vil der langt sjældnere være grundlag for at fravige udgangspunktet om forbrugers valgret, end i de tilfælde, hvor købet vedrører en kostbar genstand. Der er således forskel på, om der kræves omlevering af eksempelvis et krøllejern til 200 kr. eller af en fabriksny personbil.

Efter den foreslåede bestemmelse skal der ved uforholdsmæssighedsvurderingen endvidere tages hensyn til manglens betydning. Hermed forstås i første række manglens betydning for salgsgenstandens funktion. Er der tale om en mangel, der er af central betydning for salgsgenstandens funktion og anvendelse, vil dette oftere føre til, at en forbrugers krav om eksempelvis omlevering må imødekommes, end i de tilfælde, hvor manglen er uden funktionelle konsekvenser. Som nævnt ovenfor er omleveringsbeføjelsen ikke betinget af, at der foreligger en væsentlig mangel, men er manglen bagatelagtig, må det ofte indebære, at et omleveringskrav anses for uforholdsmæssigt sammenlignet med afhjælpning.

Ved vurderingen af manglens betydning må der endvidere tages hensyn til, hvilken betydning manglen har for den konkrete forbruger. Selv om manglen ikke i almindelighed kan siges at have en central betydning for salgsgenstandens funktion, kan konkrete forhold hos forbrugeren medføre, at vedkommende har rimelig grund til at lægge betydelig vægt på det pågældende forhold, hvilket i så fald må indgå i uforholdsmæssighedsvurderingen. Omvendt kan forholdet indgå med mindre vægt i uforholdsmæssighedsvurderingen, hvis forbrugeren konkret tillægger forholdet mindre betydning, uanset at manglen i almindelighed betragtes som central i forhold til salgsgenstandens funktion.

Endelig skal der efter forslaget tages hensyn til, om en anden beføjelse kan gennemføres uden væsentlig ulempe for forbrugeren. Selv om hensynet til varens værdi i mangelfri tilstand og betydningen af manglen taler for at anse en forbrugers krav om eksempelvis omlevering for uforholdsmæssigt, kan hensynet til forbrugeren således trække i modsat retning. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en afhjælpning må afvente hjemtagelse af reservedele, og hvor forbrugeren skal anvende salgsgenstanden i en bestemt nært forestående anledning. I så fald vil afhjælpningsbeføjelsen ikke kunne gennemføres uden væsentlig ulempe for forbrugeren, hvilket i så fald må indgå i vurderingen af, om omleveringskravet er uforholdsmæssigt.

Består manglen i, at sælger har undladt at stille de fornødne oplysninger om varens montering mv. til rå-

dighed for forbrugeren, jf. den foreslåede § 75 a, stk. 1, må et krav om omlevering omvendt anses for uforholdsmæssigt henset til, at afhjælpning i givet fald ville kunne ske uden væsentlig ulempe for forbrugeren ved, at sælgeren udleverer den manglende monteringsvejledning. Situationen er imidlertid en anden, hvis der som følge af de manglende monteringsoplysninger er blevet påført varen en defekt. I så fald kan sælger ikke (længere) foretage afhjælpning ved efterfølgende at udlevere en monteringsvejledning.

Viser manglen sig på et tidspunkt, hvor værdien af salgsgenstanden er faldet væsentligt som følge af forbrugers brug, vil et krav om omlevering tilsvarende kunne fremstå som uforholdsmæssigt, hvis afhjælpning kan ske uden væsentlig ulempe for forbrugeren.

Ovenstående tager sigte på den situation, at forbrugeren ønsker omlevering fremfor afhjælpning. Forbrugeren er som udgangspunkt berettiget til at kræve omlevering, men som anført kan betragtninger om umulighed eller uforholdsmæssighed efter omstændighederne føre til, at valgfriheden begrænses.

Det kan også tænkes, at forbrugeren foretrækker afhjælpning fremfor omlevering. Efter den foreslåede bestemmelse vil sælgeren som udgangspunkt være forpligtet til at imødekomme et sådant afhjælpningskrav, medmindre han kan godtgøre, at dette er umuligt at gennemføre eller vil påføre ham omkostninger, der er uforholdsmæssige.

I lighed med det ovenfor nævnte er forbrugers ret til at vælge afhjælpning begrænset ved, at dette ikke må være umuligt. Der kan tænkes tilfælde, hvor en mangel ikke lader sig udbedre, og hvor et afhjælpningskrav derfor vil være umuligt at gennemføre.

Gennemførelse af et krav om afhjælpning vil som oftest indebære visse omkostninger for sælgeren. Det må herefter vurderes, om disse omkostninger er uforholdsmæssige i forhold til en anden beføjelse, hvorved der som nævnt bl.a. skal tages hensyn til salgsgenstandens værdi uden mangler. Dette indebærer, at et krav om afhjælpning af en prisbillig, masseproduceret genstand ofte må siges at indebære en uforholdsmæssig økonomisk belastning for sælgeren, sammenlignet med varens salgspris. Det omvendte vil være tilfældet ved en kostbar salgsgenstand, hvor sælger kun kan afslå en forbrugers afhjælpningskrav, hvis der foreligger vægtige grunde.

Som beskrevet ovenfor skal der ved vurderingen af, om et afhjælpningskrav er uforholdsmæssigt, tillige tages hensyn til manglens betydning, hvilket dels sigter til manglens betydning for varens funktion, dels til manglens betydning for den konkrete forbruger.